

Tilfælde, end lade det Forhold, der nu eksisterer, blive ved at passere. Paa den anden Side maa jo Husbonden, naar Lejerne underkaste sig Tyendeloven, paatage sig Forpligtelser, som de ellers ere fri for, og Forholdet er jo ogsaa saa meget fastere, saa at, selv om der kan komme noget imellem dem, kunne de ikke saadan paa en Gang jage Folkene ud af Huset. Jeg er altsaa glad ved, at dette kommer frem. Det forekommer mig, at naar Udvalget har gjort saa meget, for at Medlemmerne kunde imødekomme hinanden, saaledes at alle Partier indstille Forslaget i ens Form til Tinget, burde Ministeren gøre sit til at faa Forslaget igennem ogsaa i det andet Ting. Jeg tror, at hverken Ministeren eller Flertallet i det andet Ting, som sikkert ser paa Sagen med samme Syn, som den ærede Minister, ville være daarlig tjente ved at faa Lovforslaget vedtaget, som det her foreligger. Saa vidt jeg kender disse Forhold — og jeg har dog noget Kendskab og Erfaring dertil — søger dette Forhold netop at dele Sol og Vind lige til alle Sider.

Jeg skal blot endnu med Hensyn til de to sidste Paragraffer sige, at de sikre for det første Landarbejderne mod at skulle flytte fra Huset paa en Tid, hvor de vanskeligt kunne faa Husly, og de sikre paa den anden Side Arbejdsgiveren den Raadighed over sine Boliger, som jeg tror, enhver human, rettænkende Arbejdsgiver ønsker at faa. Jeg vil derfor anbefale Forslaget paa det bedste og haabe, at den ærede Minister vil gøre sit til at føre Sagen igennem i det andet Ting.

Bertelsen (Hjørring Amts 5te Valgekreds): Jeg skal ikke komme videre ind paa Lovforslagets to første Afsnit, som de nu foreligge, da de Bemærkninger, jeg kunde have Lyst at gøre, ere gjorte fra anden Side, og da jeg i det hele og store anser disse Afsnit for at være et betydeligt Fremskridt.

Derimod maa jeg gøre nogle Bemærkninger og Henstillinger til Udvalget angaaende det tredie Afsnit om Tjenestehuse. Det vedrører dels dem, der staa i Tjenesteforhold til vedkommende Ejere, og dels Husmænd og Inderster, der have lejet Huset, men ikke staa i noget Tjenesteforhold til vedkommende Ejere. Med Hensyn til de første skal jeg intet bemærke, da jeg mener, at Lovforslaget er rigtigt, som det nu er affattet, og ogsaa i det nærmeste — kun med een Undtagelse — i Overensstemmelse med Lov af 27de Maj 1848. — Men

naar der saa i Slutningen af § 12 siges, at Huse paa Landet kun kunne udlejes saavel til Husmænd som Inderster, saaledes at Fraflytning finder Sted den 1ste Maj, saa er dette et Forhold, der er tvivlsomt efter den nuværende Lovgivning. Naar man nu lejer et Hus ud til en Indsieder, og man bestemmer ofte i Kontrakten, at Lejemaalet indgaas til den Tid og ophører til den Tid, kan det ofte indgaas saaledes, at vedkommende, som lejer Huset, lejer fra 1ste November til 1ste November eller ogsaa for kortere Tid, men det er tvivlsomt, om det gælder efter den nu bestaaende Lov af 27de Maj 1848, naar man sammenholder § 11 med § 4, og det er uheldigt til begge Sider, baade for Udlejer og for Lejeren og ikke mindst for Lejeren; thi Forholdene ere i Virkeligheden nu ofte saa, at der lejes Indsiederhuse ud fra 1ste November til 1ste November. En Mand søger Arbejde, hvor han kan faa det, Akkordarbejde eller hvad han ellers kan faa, idet han derved tjener mere, Hustruen har ofte og til sine Tider Arbejde paa Gaarden, navnlig med at malke, men hvis Forholdet nu skal være det, at man ikke kan leje et Indsiederhus paa anden Maade, end at det skal fraflyttes til 1ste Maj, saa vil deraf ogsaa følge, at mange af dem, der ellers ønske at blive paa Landet, flytte ind til Byerne, da der ikke der er nogen Bestemmelse om, at de kun kunne leje en Lejlighed til Fraflytning 1ste Maj, idet der der er frit Kontraktsforhold, og jeg mener ogsaa, at der paa Landet under disse Forhold burde være fri Kontraktsforhold med Hensyn til Indsiederhuse, hvor der kun er en lille Have til, med den Indskrænkning, at det bliver udtrykkelig bestemt i Kontrakten, at Lejen er indgaaet paa saa og saa lang Tid, og saa hører Lejemaalet op, naar den Tid er udløben, da Lejeren jo paa Forhaand ved, hvad han gaar ind til. Jeg kender flere Eksempler i saa Henseende, som have været meget uheldige for Lejerens Vedkommende. Jeg kender saaledes et Tilfælde, hvor en Lejer skulde have fast Tjeneste hos en Mand til 1ste November, men som af en Grund, jeg ikke nærmere skal omtale her, kom bort fra sin Tjeneste, men han kunde ikke leje en Lejlighed paa Landet, fordi den Mand, han ønskede at leje hos, uagtet han havde en tom Lejlighed, ikke turde leje Lejligheden ud, medmindre han kunde skaffe absolut Sikkerhed for, at han vilde fraflytte 1ste November, da han saa skulde have en anden Familie ind i Lejligheden. Det kunde vedkommende ikke, og hvad